

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის

ბრძანება №129-04
2020 წლის 29 ივნისი

ქ. თბილისი

კომერციული ბანკის კრიტიკული ფუნქციების განსაზღვრისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ

„საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-15 მუხლის პირველი
პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტისა და 55¹ მუხლის მე-2 პუნქტის საფუძველზე, ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

მუხლი 1

დამტკიცდეს კომერციული ბანკის კრიტიკული ფუნქციების განსაზღვრისა და შეფასების
თანდართული წესი.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი

კობა გვერტაძე

კომერციული ბანკის კრიტიკული ფუნქციების განსაზღვრისა და შეფასების წესი

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. „კომერციული ბანკის კრიტიკული ფუნქციების განსაზღვრისა და შეფასების წესი“ (შემდგომში – წესი) განსაზღვრავს კომერციული ბანკების და უცხოური ბანკის ფილიალის (შემდგომში – ბანკი) კრიტიკული ფუნქციებისა და დამხმარე კრიტიკული მომსახურებების (შემდგომში – კრიტიკული ფუნქციები) იდენტიფიცირებისა და შეფასების კრიტერიუმებს.

2. თუ ეს წესი არ აწესრიგებს კრიტიკული ფუნქციების განსაზღვრის ან/და შეფასების შესახებ გარკვეულ საკითხს, ბანკმა, საქართველოს ეროვნულ ბანკთან (შემდგომში – ეროვნული ბანკი) შეთანხმებით, უნდა იხელმძღვანელოს ამ კუთხით არსებული საუკეთესო მოწინავე პრაქტიკით, რომელიც მოიცავს ფინანსური სტაბილურობის საბჭოს (FSB) და ევროპის საბანკო ორგანოს (EBA) მიერ დამკვიდრებულ შესაბამის ტექნიკურ სტანდარტებსა და მარეგულირებელ აქტებს.

3. თუ ამ წესით განსაზღვრული რომელიმე ცნების განმარტებასთან ან/და სხვა საკითხთან მიმართებით ვერ მოხდება ბანკსა და ეროვნულ ბანკს შორის საერთო მოსაზრებაზე შეთანხმება, საკითხი გადაწყდება ეროვნული ბანკის მოსაზრების შესაბამისად.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

1. ამ წესში გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) კრიტიკული ფუნქცია – ბანკის მიერ მესამე პირებისთვის მიწოდებული მომსახურება ან ოპერაცია, რომლის გონივრულ ვადაში ჩანაცვლება შეუძლებელია ან დაკავშირებულია მნიშვნელოვან სირთულეებთან და რომლის შეფერხებით განხორციელება ან შეწყვეტა ზიანის მომტანი იქნება ფინანსური სტაბილურობისთვის, ეკონომიკის რეალური სექტორისთვის ან/და მომსახურების მიმღები ისეთი პირებისთვის, რომლებიც არ არიან ბანკთან დაკავშირებული პირები. ბანკის კრიტიკული ფუნქციები უნდა ეფუძნებოდეს ბანკის მიერ შესრულებულ რეგულარულ სამუშაოს და ასახავდეს ბანკის საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს;

ბ) დამხმარე კრიტიკული მომსახურება – ბანკის მიერ მიღებული მომსახურება, მათ შორის აუთსორსინგული ურთიერთობის ფარგლებში მიღებული მომსახურება, რომლის შეფერხებით განხორციელება ან შეწყვეტა საფრთხეს შეუქმნის ან შეაჩერებს ბანკის კრიტიკული ფუნქციების

მხედველობაში უნდა მიიღოს საგადახდო მომსახურების მომხმარებლებისა და პროვაიდერების რაოდენობა, ტრანზაქციების საერთო მოცულობა და მათი ტიპები, საკრედიტო და სადებეტო ბარათებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა და საგადახდო მომსახურების ბაზარზე ბანკის წილი. ასევე, საგადახდო მომსახურების სახეობები, ხოლო სახელფასო/სამუშაო ანაზღაურების საგადახდო ფუნქციის შემთხვევაში - მომხმარებლების რაოდენობა და ტრანზაქციების მოცულობა;

დ) ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე საქმიანობა – ბანკის მიერ ფინანსური შუამავლის ფუნქციის შესრულება, საბროკერო საქმიანობა ან/და „ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული, ბანკებისთვის ნებადართული საქმიანობა;

ე) საბითუმო დაფინანსება - ბანკის მიერ ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული და ფინანსურ ინსტიტუტებზე გაცემული ფულადი სახსრები, რომელიც არ მოიცავს შიდა-ჯგუფურ პოზიციებს. ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ფუნქციის კრიტიკულობის შეფასებისას, ბანკმა მინიმუმ მხედველობაში უნდა მიიღოს როგორც მიღებული, ასევე გაცემული სახსრების ზომა, ვადიანობა, მიზნობრიობა, ჩანაცვლებადობა და ბაზარზე მისი წილი.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული კრიტიკული ფუნქციების გარდა, ბანკმა მისი ინდივიდუალური მახასიათებლების გათვალისწინებით, მათ შორის, მის საქმიანობასთან მჭიდროდ დაკავშირებული სოციალური ფუნქცი(ებ)ის ან სხვა კრიტერიუმების გათვალისწინებით, კრიტიკულ ფუნქციებად შესაძლოა მიიჩნიოს „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-20 მუხლით განსაზღვრული სხვა საქმიანობებიც.

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2022 წლის 8 ივლისის ბრძანება №80/04 - ვებგვერდი, 11.07.2022 წ.

მუხლი 4. ჩანაცვლებადობის ანალიზი

1. თვითშეფასების დოკუმენტის შემუშავებისა და კრიტიკული ფუნქციების განსაზღვრის ფარგლებში, ბანკი ვალდებულია, მის ხელთ არსებული ინფორმაციის საფუძველზე, ექსპერტული შეფასებით შეაფასოს თითოეული შესაფასებელი ფუნქციის ჩანაცვლებადობის საკითხი, მინიმუმ, შემდეგი ელემენტების გათვალისწინებით:

ა) შესაფასებელი ფუნქციის შესრულებასთან დაკავშირებული სამართლებრივი მოთხოვნები, ინფრასტრუქტურული საჭიროებები, ბანკის წილი საბანკო/საფინანსო სექტორში და კონცენტრაცია ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული ელემენტების გათვალისწინებით;

ბ) შესაფასებელი ფუნქციის ჩანაცვლების რესურსის მქონე მომსახურების სხვა მომწოდებლების რაოდენობა და მათი დასახელებები.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული საბანკო/საფინანსო სექტორის კონცენტრაცია ფასდება შემდეგი ელემენტებით:

ა) საბანკო/საფინანსო სექტორის კონცენტრაციის დონე და არსებული კონცენტრაციის ტენდენციები;

ბ) მაღალი კონცენტრაციის შემთხვევაში, კრიტიკული ფუნქციების მიმწოდებელთა რაოდენობა და მათი წილების მოცულობა საბანკო/საფინანსო სექტორში;

გ) ზომის, მმართველობის სტრუქტურის, ფინანსური, ტექნიკური და სხვა ელემენტების გათვალისწინებით, შესაფასებელი ბანკის ფინანსური სირთულეების სხვა ბანკებზე გადადების რისკები.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის მიზნებისათვის, ფუნქციის ჩანაცვლებადობის საკითხის შეფასებისას ბანკმა უნდა შეაფასოს და ეროვნულ ბანკს წარუდგინოს, მინიმუმ, შემდეგი ინფორმაცია:

ა) ბანკის ხელთ არსებული ინფორმაცია მომსახურების სხვა მიმწოდებლ(ებ)ის შესახებ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), რომლებსაც მატერიალური თუ ტექნიკური მახასიათებლების გათვალისწინებით, შესაბამისი პირობების დადგომის შემთხვევაში, შესაძლებლობა ექნებათ,

1. ამ წესის ამოქმედებისთანავე, „სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განვების განსაზღვრისა და მათვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების თაობაზე“ საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2017 წლის 18 დეკემბრის N174/04 ბრძანებით განსაზღვრული სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკები ვალდებული არიან, 2021 წლის პირველ იანვრამდე, ეროვნულ ბანკს წარუდგინონ ამ წესით შედგენილი კრიტერიუმების მიხედვით განსაზღვრული თვითშეფასების დოკუმენტი.
2. ის ბანკები, რომლებზეც არ ვრცელდება ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნა, ვალდებული არიან, ეროვნული ბანკს წარუდგინონ ამ წესით შედგენილი კრიტერიუმების მიხედვით განსაზღვრული თვითშეფასების დოკუმენტი 2021 წლის 30 ივნისამდე.

